

การศึกษาการแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในเขต
กรุงเทพมหานคร
Study into the Solving of Personal Debt Problem of the Working-Age
Population in Bangkok

ประกาย วงศ์มัลย์

สาขาการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้รับผิดชอบบทความ

Prakai Wongmalai

E-mail: pw.wongma@hotmail.com

Faculty of Business Administration Program in Finance and Banking,

Ramkhamhaeng University

Corresponding author

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาการแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษาการแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยประชากร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ รายได้ส่วนบุคคล รายจ่ายส่วนบุคคล จำนวนหนี้สินส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ SPSS (Statistical Package for the Social Scientist) หาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบใช้สถิติ t-test กับตัวแปร เพศ ซึ่งเป็นความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มและใช้สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One -Way ANOVA) กับตัวแปร อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ส่วนบุคคล รายจ่ายส่วนบุคคล และจำนวนหนี้สินส่วนบุคคล

บุคคล ซึ่งเป็นความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม หากพบความแตกต่างจะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD จึงสรุปผลการวิจัยดังนี้

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน รายจ่ายส่วนบุคคลต่อเดือน และจำนวนหนี้สินส่วนบุคคลต่อเดือนต่างกัน ทำให้การแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ 0.05 ทั้งในด้านแนวโน้มที่จะกู้ยืมจากแหล่งกู้ยืมในอนาคตและด้านความสามารถในการชำระภาระหนี้สินในปัจจุบัน

คำสำคัญ : การแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคล, ความสามารถในการชำระหนี้, รายได้-รายจ่ายส่วนบุคคล

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1. study into the solving of personal debt problem of working-age population in Bangkok, 2.study into the solving of personal debt problem of working-age population in Bangkok by classifying from the population factors including gender, status, personal income, personal expenses, and the amount of personal debt. The working-age population in this study included 400 working-age people as samples working in Bangkok. Tools used to collect data were questionnaires (Google Form). Data were analyzed by using SPSS (Statistical Package for the Social Science), by finding frequency, percentage, means($\bar{X}$), standard deviation (SD), using t-test statistics, with gender variable which was the difference of 2 groups by average, and by using One-Way ANOVA with variables including age, status, educational level, personal income, personal expenses, and the amount of personal debt, which were differences by average of 2 groups; if the difference was found, it would be compared in pairs by using LSD method. The results of the research were concluded as follows:

It was found from the hypothesis test that the working-age population in Bangkok with different personal factors including gender, age, status, educational level, personal income per month, personal expenses per month, and the amount of personal debt could lead to the different ways of solving personal debt problem with statistical significance of 0.05 level on the trend to borrow money from lending sources in the future and on the ability to repay the current debt.

Keyword: Solving personal debt problem, Ability to repay the debt, Personal income-expenses

บทนำ

ภายใต้ความไม่แน่นอนของสภาวะเศรษฐกิจไทยที่ได้ผลมาจากเศรษฐกิจโลกที่ซบเซาอันเป็นผลมาจากสงครามทางการค้าระหว่างประเทศจีนกับสหรัฐอเมริกาและรวมถึงจากวิกฤตการณ์ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ทำให้พันธกิจที่สำคัญของเศรษฐกิจไทยคือกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความอ่อนไหวต่อภาวะเศรษฐกิจ บางกลุ่มธุรกิจขาดสภาพคล่องและความสามารถในการชำระหนี้กับธนาคารและสถาบันการเงิน ทำให้ต้องมีการปิดกิจการและเลิกจ้างพนักงานในที่สุด ทำให้ภาวะสถานการณ์หนี้ครัวเรือนไทยสูงขึ้นอยู่ในระดับที่น่ากังวลใจส่งผลให้ภาระหนี้สินส่วนบุคคลมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นไปด้วย แม้ปัจจุบันสถานะการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 จะเริ่มควบคุมและมีแนวทางในการรับมือได้บ้างแล้ว โดยหลายกิจการเริ่มกลับมาให้บริการ แต่หลายคนยังคง “ว่างงาน” หรือรายได้ที่รับก็ยังไม่กลับมาเท่ากับช่วงก่อนเกิดวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด19 ขณะที่ข้อมูลของหลายๆ สำนักวิจัยทางเศรษฐกิจ พบว่า ความเป็นหนี้ ของคนไทยเพิ่มขึ้นในทุกวัย โดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่และวัยทำงานที่มีหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) เพิ่มขึ้นจำนวนมาก จากข้อมูลภาระหนี้ต่อเดือนของครัวเรือนไทย พบว่าประมาณร้อยละ 40 เป็นหนี้ส่วนบุคคลเพื่ออุปโภคบริโภคที่ระยะเวลาผ่อนสั้นและมีอัตราดอกเบี้ยแพง ส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้บัตรเครดิตและบัตรกดเงินสด คนไทยวัยทำงานเสี่ยงเป็นหนี้เสียมากขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2560 ที่ผ่านมา สำนักงานสถิติแห่งชาติได้เปิดเผยผลสำรวจว่าคนไทยมีหนี้สินต่อรายได้เพิ่มขึ้นถึง 6.6 เท่าจากปีก่อน และมีหนี้เฉลี่ยครัวเรือนละ 177,128 บาท จากข้อมูลดังกล่าวพบว่ากลุ่มคนที่มีหนี้สินมากที่สุด คือ กลุ่มคนวัยทำงานที่มีอายุ 36-37 ปี โดยคิดเป็น 20% ของคนที่มีหนี้สินทั้งหมด พบว่าคนวัยทำงานมีสินเชื่อส่วนบุคคลและบัตรเครดิตเฉลี่ยอยู่ที่คนละ 4 ใบ ซึ่งสาเหตุน่าจะเป็นเพราะว่าคนในวัยนี้มีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินก้อน เช่น ค่ารถยนต์ ค่าซื้อบ้าน และค่าใช้จ่ายอื่นๆในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

จากข้อมูลของ บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด หรือ “เครดิตบูโร” พบว่า กลุ่มที่มีการสร้างหนี้มากที่สุด คือกลุ่มเจนวาย โดย ณ สิ้นไตรมาสแรก ปี 2563 มีหนี้รวมกันถึง 4 ล้านล้านบาท เป็นหนี้เสีย หรือ “เอ็นพีแอล” คงค้างถึง 2.7 แสนล้านบาท รองลงมาคือกลุ่มเจนเอ็กซ์ มีการก่อหนี้ที่ 3.7 ล้านล้านบาท โดยมีหนี้เสียในระบบอยู่ที่ 2.8 แสนล้านบาท ขณะที่ เบบี้บูมเมอร์ มีหนี้สินคงค้างรวม 1.2 ล้านล้านบาท มีเอ็นพีแอลที่ 8.4 หมื่นล้านบาท ส่วน “เจนแซด” มีหนี้สินรวม 2.5 หมื่นล้านบาท และเป็นเอ็นพีแอล แล้ว 1.2 พันล้านบาท โดยเอ็นพีแอลของเจนแซด กระจุกตัวในสินเชื่อรถยนต์ และสินเชื่อเช่าซื้อที่ไม่ใช่รถยนต์

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาการแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครและเพื่อใช้เป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลในวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร
  2. เพื่อศึกษาการแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร
- จำแนกตามปัจจัยประชากร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ รายได้ส่วนบุคคล รายจ่ายส่วนบุคคล จำนวนหนี้สินส่วนบุคคล

ขอบเขตการทำวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความต้องการที่จะศึกษาการแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

ขอบเขตประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยไม่สามารถที่จะทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการทำการเปิดตารางของ Taro Yamane (1973) โดยทำการเลือกตารางแบบไม่ทราบจำนวน หรือ ∞ (Infinity) โดยขนาดความคลาดเคลื่อน 5% ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยจากการเปิดตารางการสุ่มตัวอย่างได้ขนาดของกลุ่มประชากร 400 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบสะดวก (Convenience Sampling)

ขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตด้านเนื้อหาและประเด็นในการศึกษา ผู้วิจัยทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ รวมถึงการทบทวนวรรณกรรม วารสารและบทความต่างๆที่เกี่ยวข้องกับแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ สถานะภาพ รายได้ส่วนบุคคล รายจ่ายส่วนบุคคล และจำนวนหนี้สินส่วนบุคคล

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) แก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านแนวโน้มที่จะกู้ยืมจากแหล่งกู้ยืมในอนาคต และด้านความสามารถในการชำระภาระหนี้สินในปัจจุบัน

ขอบเขตเวลา ระยะเวลาในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหาข้อมูลความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เพื่อมาวิเคราะห์และทำการออกแบบงานวิจัยที่ได้จากการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2563 ถึงเดือน ธันวาคม 2563

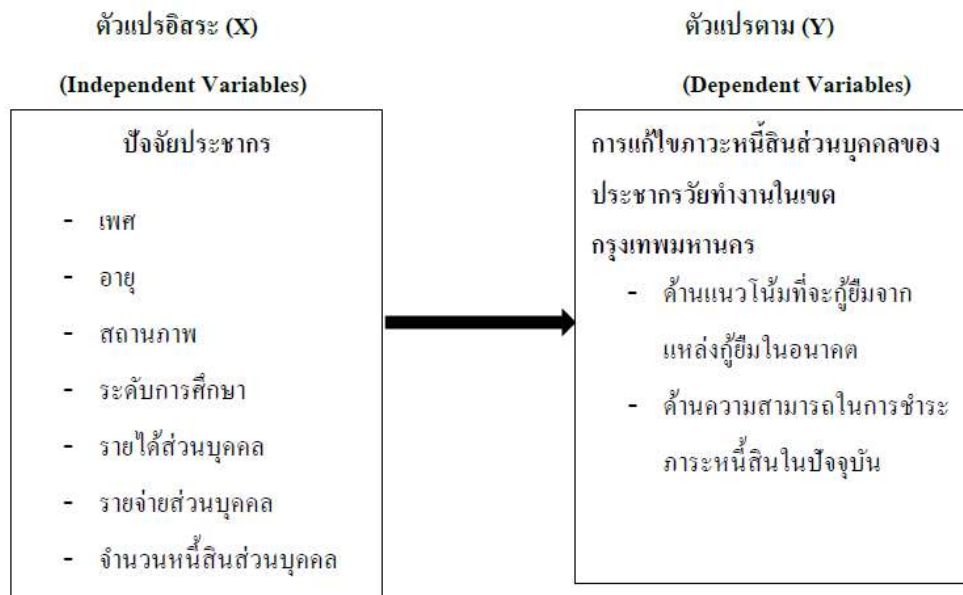
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อให้ทราบถึงภาวะหนี้สินของประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร และนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาภาวะหนี้สินส่วนบุคคล

สมมติฐานในการวิจัย

ปัจจัยประชากร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ รายได้ส่วนบุคคล รายจ่ายส่วนบุคคล และจำนวนหนี้สินส่วนบุคคล แตกต่างกัน ทำให้การแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศแตกต่างกัน ทำให้มีการแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มี อายุแตกต่างกันทำให้มีการแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน ทำให้มีการแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 4 ประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีการศึกษาแตกต่างกันทำให้มีการแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 ประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มี รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนแตกต่างกัน ทำให้มีการแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่าง

สมมติฐานที่ 6 ประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีรายจ่ายส่วนบุคคลต่อเดือนแตกต่างกัน ทำให้มีการแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่าง

สมมติฐานที่ 7 ประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีจำนวนหนี้สินส่วนบุคคลต่อเดือนแตกต่างกัน ทำให้มีการแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่าง

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

กรณิกา วาระวิชะนี (2560) ได้กล่าวถึง หนี้สิน (Liabilities) คือ ภาระผูกพัน (Obligation) ทางการเงินต่างๆ ที่บุคคลต้องชำระเงินคืนในอนาคต อันเนื่องมาจากการกู้ยืมหรือสัญญา ทั้งนี้ ภาระผูกพันดังกล่าวจะส่งผลให้เกิดกระแสเงินสดจ่ายหรือไหลออก (Cash Outflow) หรือการลดลงของทรัพยากรที่มีมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของบุคคลในอนาคต

ฐิติชญามณ สุรินทร์ (2560) ได้กล่าวถึงความหมายของ หนี้สิน หมายถึง จำนวนเงินที่บุคคลหรือกิจการเป็นหนี้กับบุคคลภายนอก หรือภาระผูกพันที่เกิดจากรายการค้า การกู้ยืม หรือจากเหตุการณ์อื่นของกิจการที่มีต่อบุคคลภายนอก ซึ่งกิจการจะต้องชำระภาระผูกพันในภายหน้าด้วยสินทรัพย์หรือบริการที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ ซึ่งได้ให้ความหมายที่สอดคล้องกับ อัจฉราพรโชติพิฤกษ์

ธินะยุท ธนพัฒน์อนัน (2557) ได้ให้ความหมายของ หนี้สิน หมายถึง ความผูกพันระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้โดยเจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย

สุภัทษา นาทอง (2554, อ้างใน ลักษณะนารา พิสิฐพิพัฒน์, 2561) ได้กล่าวถึงความหมายของ หนี้สิน (Liabilities) หมายถึง จำนวนเงินที่บุคคลหรือกิจการค้ำเป็นหนี้ต่อบุคคลภายนอกหรือสิทธิเรียกร้องที่บุคคลอื่นเป็นเจ้าของหนี้มีผลต่อกิจการเป็นภาระผูกพันตามกฎหมายในปัจจุบันของกิจการอันเกิดจากรายการค้าหรือการกระทำในอดีต มีผลทำให้กิจการต้องชำระหนี้ตามภาระที่ได้ผูกพันนั้น

พัชรี กวีกิจบรม (2558) ได้ให้ความหมายของ สินเชื่อ หมายถึง ความเชื่อถือและไว้วางใจระหว่างบุคคล 2 ฝ่ายในการที่จะให้สินค้าหรือบริการหรือเงินในจำนวนหนึ่งไปใช้ก่อน โดยมีสัญญากำหนดเงื่อนไขและเงื่อนไขในการชำระคืนในอนาคต บุคคล 2 ฝ่าย ที่กล่าวถึง อาจมีการติดต่อกันเป็นรายบุคคล กลุ่มบุคคลหรือนิติบุคคลหรือ ระหว่างกันก็ได้และสิ่งที่ฝ่ายผู้ให้สินเชื่อจะต้องรับภาระต่อมาก็คือความเสี่ยงด้านสินเชื่อนอกจาก จะต้องอยู่บนรากฐานของความเชื่อถือแล้วต้องอาศัยหลักประกันซึ่งอาจเป็นได้ทั้งบุคคลหรือหลักทรัพย์ที่จะนำมาใช้เพื่อลดความเสี่ยงด้วย

วีรลลิตา แจ้งเปล่า (2559) ได้ให้ความหมายของ สินเชื่อ ดังนี้ สินเชื่อ หมายถึง การที่บุคคล ธุรกิจหรือสถาบันการเงินมอบความเชื่อถือ หรือความไว้วางใจให้แก่อีกบุคคล หรืออีกธุรกิจหนึ่งได้รับสินค้า บริการหรือเงิน เพื่อนำไปใช้จ่ายในการบริโภคต่างๆ หรือดำเนินธุรกิจต่อไปก่อน โดยมีค้ำประกันสัญญาต่อกันว่าจะชำระค่าสินค้า บริการ หรือจำนวนเงินคืนให้แก่ผู้ให้สินเชื่อ (เจ้าหนี้) เมื่อครบกำหนดในอนาคต ทั้งนี้เจ้าหนี้หรือสถาบันการเงินจะได้รับผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยเงินกู้

ชนินทร์ พิทยาวิวิธ (2533, อ้างใน พรธรรมราย บุญเฉลิม, 2562) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ลูกหนี้ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ให้แก่ธนาคารได้ในแนวความคิดเกี่ยวกับสาเหตุของการค้างชำระหนี้ ซึ่งมีสาเหตุอยู่ 3 ประการ คือ ผลจากปัจจัยภายนอก เกิดจากตัวลูกหนี้ และเกิดจากธนาคารบกพร่อง มีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

1. เกิดจากปัจจัยภายนอก ที่ไม่สามารถควบคุมได้ หากปัจจัยดังกล่าว

เปลี่ยนแปลงยอมส่งผลกระทบต่อลูกหนี้ เช่น ภาวะเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาล การเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด การเปลี่ยนแปลงรสนิยมของผู้บริโภค การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี

2. เกิดจากปัจจัยภายในของลูกหนี้ เช่น การทำการค้าขายเกินตัว มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร

ระดับสูงหรือผู้ถือหุ้นทำให้นโยบายในการบริหารงานเปลี่ยนแปลงไป เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารทุจริต และ อื่น ๆ ได้แก่ ปัญหาด้านการตลาด เช่น ไม่มีแผนด้านการตลาด ไม่ทันคู่แข่งหรือ

3. เกิดจากธนาคารบกพร่องเอง เช่น ไม่มีความรู้ทางการวิเคราะห์สินเชื่อ ขาดประสบการณ์

ธนาคารขาดระบบการควบคุมและติดตามเอกสารต่าง ๆ เช่น สัญญา สัญญา จำนอง เพื่อให้มีผลบังคับได้ โดยสมบูรณ์ตามกฎหมาย ผู้บริหารสินเชื่ออาศัยการรู้จักหรือความสัมพันธ์ส่วนตัว โดยไม่ได้มีการประเมินคุณค่าทางเครดิต หรือศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ เช่น ให้สินเชื่อแก่ญาติ ให้สินเชื่อแก่เพื่อนสนิท หรือให้สินเชื่อแก่บุคคลที่นับถือและมีอิทธิพล เป็นต้น

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการกู้ยืมสินเชื่อ

สินเชื่อส่วนบุคคล ภายใต้การกำกับของธนาคารแห่งประเทศไทย หมายถึง สินเชื่อส่วนบุคคล เฉพาะที่ไม่มีทรัพย์สินหรือทรัพย์สินเป็น หลักประกันโดยให้รวมถึงสินเชื่อที่เกิดจากการให้เช่าซื้อ และการให้เช่า แบบลีสซิ่ง และสินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกันทั้งนี้ ไม่รวม

- (1) สินเชื่อที่เกิดจากการให้เช่าซื้อ และการให้เช่าแบบลีสซิ่งในรถและเครื่องจักร
- (2) สินเชื่อเพื่อการศึกษา
- (3) สินเชื่อเพื่อการเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ
- (4) สินเชื่อเพื่อรักษาพยาบาล
- (5) สินเชื่อเพื่อสวัสดิการพนักงานและ
- (6) สินเชื่อตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้สิน

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้กล่าวถึง ความสามารถในการชำระหนี้ ในหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อ (The 5Cs of Credit) โดยเป็นเงื่อนไขที่สถาบันการเงินส่วนใหญ่ใช้พิจารณาอนุมัติสินเชื่อเพื่อ ประเมินศักยภาพของผู้กู้และความสามารถในการชำระหนี้ โดยวิเคราะห์จากข้อมูล 5Cs ดังต่อไปนี้

1. Character คือ การวิเคราะห์คุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้กู้ เช่น สถานะ การศึกษา อายุ หน้าที่การงาน ประวัติการชำระสินเชื่อ เพื่อพิจารณาความน่าเชื่อถือของผู้กู้และความตั้งใจในการชำระเงินกู้
2. Capacity คือ การวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ ส่วนใหญ่พิจารณาจากฐานะทางการเงิน เช่น เงินเดือน รายได้อื่นๆ ภาระหนี้สิน ข้อมูลเครดิต ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย จำนวนผู้อยู่ในอุปการะ เป็นต้น
3. Collateral คือ การวิเคราะห์หลักประกันหรือสินทรัพย์ที่นำมาค้ำประกันการกู้ยืมหรือผู้ค้ำประกัน เพื่อลดความเสี่ยงในกรณีที่ผู้กู้ทำผิดเงื่อนไข เช่น การขอสินเชื่อเพื่อซื้อบ้านจะใช้บ้านที่ซื้อเป็นหลักประกัน
4. Capital คือ การวิเคราะห์เงินทุน สถาบันการเงินจะประเมินเงินทุนของผู้กู้จากสินทรัพย์ (Asset) หรือความมั่งคั่งสุทธิ (Net Worth) ซึ่งอาจจะวิเคราะห์จากข้อมูลในใบสมัครขอสินเชื่อ (Credit Application) และข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้อง เช่น บัญชีเงินฝาก แหล่งที่มาของรายได้ เป็นต้น
5. Condition คือ การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อม ที่จะส่งผลต่อการชำระคืนเงินกู้ เช่นภาวะเศรษฐกิจ เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชลธิชา สุวรรณพิทักษ์ และ พัฒน์ พัฒนรังสรรค์ (2560,อ้างใน วารสารบัณฑิตศึกษา ปีที่ 14 ฉบับที่ 64 มกราคม – มีนาคม 2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของ ลูกหนี้สินเชื่อบุคคล ของธนาคารกสิกรไทย จำกัด มหาชน จากการศึกษาผลวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ พบว่าตัวแปรด้านสถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนเงินผ่อนชำระ ประเภทหลักประกัน

ปัจจัยด้านความสามารถในการชำระหนี้เรื่องค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน ปัจจัยความสามารถในการชำระหนี้ด้านปัจจัยเสี่ยงอื่นๆ เรื่องสถานภาพทางการเมือง ค่าครองชีพ/เงินเฟ้อ โดยได้ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ไว้ว่าแต่ละพื้นที่มีลักษณะของส่วนบุคคลของลูกหนี้ที่ต่างกัน ทั้งด้านการประกอบอาชีพ สภาพเศรษฐกิจ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ทั้งนี้ ควรมีการขยายขนาดพื้นที่การศึกษาในระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค หรือในระดับประเทศ ควรมีงบประมาณ ซึ่งอาจได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ใช้เป็นบรรทัดฐานในงานศึกษาต่อไปในอนาคต

กวิณ มุสิกกา, สุชนนี เมธิโยธิน และ บรรพต วิรุณราช (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัย แนวทางการบริหารหนี้สินเกษตรกรไทยในปัจจุบัน โดยผลการวิจัย ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกษตรกรและตัวแทนของหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลด้านแหล่งเงินทุนให้กับเกษตรกรไทย ทำให้ผู้วิจัยพบว่าการบริหารหนี้สินเกษตรกรไทยที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมนั้น สามารถทำได้หลายวิธีและหลายขั้นตอน ซึ่งหลักๆ นั้น ทั้งตัวเกษตรกรเองและการสนับสนุนจากทางภาครัฐ ก็มีแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยให้การบริหารหนี้ของเกษตรกรสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเกษตรกรจะต้องเรียนรู้และลงมือจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างจริงจัง เพื่อบริหารจัดการการเงินรายรับ รายจ่าย รวมไปถึงการแบ่งปันส่วนและนำไปใช้ให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ ครอบคลุมความสามารถที่จะดำรงอยู่ได้ภายใต้บริบททางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว บนพื้นฐานของระบบวัตถุนิยม และเทคโนโลยีทั้งด้านการสื่อสารและกระบวนการผลิตที่ทันสมัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามแบบออนไลน์เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์คำนวณผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS เพื่อหาค่าสถิติ ซึ่งได้แก่ ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) สำหรับการทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยใช้สถิติ t-test กับตัวแปร เพศ ซึ่งเป็นความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มและใช้สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One -Way ANOVA) กับตัวแปร อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ส่วนบุคคล รายจ่ายส่วนบุคคล และจำนวนหนี้สินส่วนบุคคล ซึ่งเป็นความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม หากพบความแตกต่างจะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD

สรุปผลทดสอบสมมติฐาน

การศึกษาวิจัย การศึกษาการแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน รายจ่ายส่วนบุคคลต่อเดือน และจำนวนหนี้สินส่วนบุคคลต่อเดือน สรุปผลได้ ดังนี้

ประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน รายจ่ายส่วนบุคคลต่อเดือน และจำนวนหนี้สินส่วนบุคคลต่อเดือน ต่างกัน ทำให้การแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ 0.05 ทั้งในด้านการด้านแนวโน้มที่จะกู้ยืมจากแหล่งกู้ยืมในอนาคตและด้านความสามารถในการชำระภาระหนี้สินในปัจจุบัน

ผลการวิจัย

สรุปผลการศึกษา ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 63.2 และเป็นเพศชายจำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0 มีสถานภาพโสด จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 56.5 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 74.5 มีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 40.3 มีรายจ่ายส่วนบุคคลต่อเดือน 5,001-10,000 บาท จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 มีจำนวนหนี้สินส่วนบุคคลต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0

การศึกษาแนวโน้มที่จะกู้ยืมจากแหล่งกู้ยืมในอนาคต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับความเห็นปานกลาง ที่สนใจจะกู้ยืมเงินจากสวัสดิการของหน่วยงาน โดยอาจจะต้องนำสินทรัพย์ที่สามารถนำไปเป็นหลักประกันในการขอสินเชื่อหรือเพื่อกู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงิน, แหล่งกู้ยืมเงินมีระยะเวลาในการชำระหนี้ที่เหมาะสม หรือการวางแผนการกู้ยืมจากแหล่งเงินกู้ยืมที่เหมาะสม จากธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่นๆ เช่น สินเชื่อบัตรเครดิต บัตรกดเงินสด หรือสินเชื่อส่วนบุคคล เพื่อนำมาซื้อสินค้าและบริการ หรือจำเป็นต้องกู้เงินเพื่อนำมาใช้จ่ายในครัวเรือนและใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน โดยขอสินเชื่อที่ใช้ทะเบียนรถเป็นประกันจากธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงิน

การศึกษาด้านความสามารถในการชำระภาระหนี้สินในปัจจุบัน พบว่าอยู่ในระดับความเห็นมาก คือ มีการจัดสรรออมเงินอย่างน้อย 10 % ของรายได้ทั้งหมดเสมอ และมีการวางแผนสำรองเงินสดเพื่อใช้ในกรณีฉุกเฉิน การทำบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่ายส่วนบุคคลเพื่อประเมินรายรับและรายจ่ายประจำเดือนเสมอ พร้อมทั้งมีการวางแผนและตัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นออก มีการวางแผนการชำระหนี้สินในแต่ละเดือนอย่างสม่ำเสมอ รวมไปถึงจนถึงสนใจเข้าร่วมพักชำระหนี้ระยะสั้นกับสถาบันการเงินหรือธนาคาร

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาการแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการชำระภาระหนี้สินในปัจจุบัน และด้านแนวโน้มที่จะกู้ยืมจากแหล่งกู้ยืมในอนาคต โดยมีประเด็นในการอภิปรายดังนี้

1. ด้านความสามารถในการชำระภาระหนี้สินในปัจจุบัน การศึกษาการแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีระดับความคิดเห็นปานกลาง คือ ท่านมีการจัดสรรออมเงินอย่างน้อย 10 % ของรายได้ทั้งหมดเสมอ ท่านมีการวางแผนสำรองเงินสดเพื่อใช้ในกรณีฉุกเฉิน ท่านทำบ้านที่กักขีรายรับ-รายจ่ายส่วนบุคคลเพื่อประเมินรายรับและรายจ่ายประจำเดือนเสมอ ท่านมีการวางแผนและตัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นออก ท่านมีการวางแผนการชำระหนี้สินในแต่ละเดือนอย่างสม่ำเสมอ ท่านสนใจเข้าร่วมพักชำระหนี้ระยะสั้นกับสถาบันการเงินหรือธนาคาร ท่านมีแหล่งรายได้อื่นนอกจากงานประจำ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤติมา สระทองคำ (2557) ซึ่งศึกษาสาเหตุหนี้สินและแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของพนักงานนิคมอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สรุปผลการวิจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุของหนี้สินกับความเห็นของพนักงานที่มีต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัย ในด้านการใช้จ่ายและการลงทุน โดยผลการวิจัยมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สินดังนี้ คือด้านการจัดการสวัสดิการด้านการกู้ของบริษัท การจัดหาแหล่งเงินกู้ การให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาหนี้สิน การสร้างอาชีพเสริมและการวางแผนการเงินให้กับพนักงาน ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา สุวรรณพิทักษ์ (2560) ซึ่ง ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกค้าหนี้สินเชื่อบุคคล กรณีศึกษา: ธนาคารกสิกรไทย จำกัด มหาชน หน่วยบริหาร คุณภาพสินทรัพย์ พัทยากลาง ในด้านความสามารถในการชำระหนี้ เรื่องค่าใช้จ่ายฉุกเฉินโดยอธิบายการชำระหนี้ตามสัญญาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกค้าหนี้สินเชื่อบุคคล ลูกค้าที่มีค่าใช้จ่ายฉุกเฉินที่ไม่ได้คาดการณ์ไว้ล่วงหน้า เช่นค่ารักษาพยาบาลจะจำให้ลูกหนี้มีโอกาสที่จะชำระหนี้ไม่ได้ตามเงื่อนไขของการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยในข้อของการวางแผนสำรองเงินสดเพื่อใช้ในกรณีฉุกเฉิน ทำให้ความสามารถในการชำระหนี้สินลดลง เป็นต้น

2. ด้านแนวโน้มที่จะกู้ยืมจากแหล่งกู้ยืมในอนาคต การศึกษาการแก้ไขภาวะหนี้สินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง คือ ท่านสนใจจะกู้ยืมเงินจากสวัสดิการของหน่วยงาน ท่านจำเป็นต้องนำสินทรัพย์ที่สามารถนำไปเป็นหลักประกันในการขอสินเชื่อหรือเพื่อกู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงิน แหล่งกู้ยืมเงินมีระยะเวลาในการชำระหนี้ที่เหมาะสม ท่านมีการวางแผนการกู้ยืมจากแหล่งเงินกู้ยืมที่เหมาะสม ท่านสนใจกู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่นๆ ท่านสนใจจะกู้สินเชื่อบัตรเครดิต บัตรกดเงินสด หรือสินเชื่อส่วนบุคคล เพื่อนำมาซื้อสินค้าและบริการ ท่านจำเป็นต้องกู้เงินเพื่อนำมาใช้จ่ายในครัวเรือนและใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ท่านสนใจจะกู้ยืมเงินโดยขอสินเชื่อ

ที่ใช้ทะเบียนรถเป็นประกันจากธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงิน ซึ่งงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทักษ์ ศิริวงศ์, สุขชน ทิพย์ทิพากร(2559) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะหนี้สินของพนักงานในสถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กรณีศึกษา: สถานประกอบการด้านสิ่งพิมพ์ ในจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาวิจัย พบสาเหตุและที่มาของปัญหาหนี้สินเกิดจาก ค่าครองชีพที่ปรับตัวสูงขึ้นจากเดิมเป็นอย่างมาก รวมถึงมีความไว้วางใจและการรับค้ำประกันระหว่างพนักงานด้วยตนเอง และมีการคาดหมายถึงรายได้จากการทำงานในอนาคต โดยมีการแก้ไขปัญหานี้สินเฉพาะหน้าโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบในระยะยาว มีการซื้อทรัพย์สินถาวร ซื้อสินค้าเงินผ่อน รวมถึงมีการนำรายได้ไปช่วยเหลือครอบครัวในสาเหตุจำเป็นฉุกเฉินอื่นๆ และมีการนำไปใช้จ่ายในการท่องเที่ยวพักผ่อนเพื่อความบันเทิง ทั้งนี้รูปแบบของการก่อหนี้และวิธีการชำระหนี้มี 3 รูปแบบ ได้แก่ หนี้ในระบบ, หนี้นอกระบบ และหนี้จากการกู้ยืมด้วยความสัมพันธ์ส่วนตัว ซึ่งมีแนวทางในการแก้ปัญหานี้สิน คือ การหารายได้เพิ่มจากการทำงานล่วงเวลา การหารายได้เพิ่มจากการทำงานเสริมนอกเวลา การลดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน การจัดสรรเงินก้อนเพื่อชำระหนี้ในระบบและการกู้หนี้ระยะยาวในระบบจากธนาคารเพื่อปิดบัญชีเงินกู้ในระบบ และการขายทรัพย์สินที่ไม่สามารถผ่อนต่อไปได้ สรุปสาเหตุและที่มาของปัญหาหนี้สินของพนักงาน คือ ค่าครองชีพที่ปรับตัวสูงขึ้นจากเดิมเป็นอย่างมาก รวมถึงมีการคาดหมายถึงรายได้จากการทำงานในอนาคตที่คาดว่าจะได้รับจากการทำงานล่วงเวลา เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พนักงานซื้อสินค้าเงินผ่อนจากบริษัทบัตรเครดิตและบัตรสะดวกซื้อต่างๆ แต่เมื่อกำลังการผลิตของบริษัทลดลงบริษัทจึงจำเป็นต้องปรับลดชั่วโมงการทำงานล่วงเวลาลง จึงส่งผลกระทบต่อรายได้ที่พนักงานคาดการณ์ว่าจะได้รับจากการทำงานล่วงเวลา จึงเป็นทำให้พนักงานมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการชำระค่าสินค้าที่ผ่อนไว้จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พนักงานมีหนี้สินเพิ่มขึ้น ทั้งนี้พนักงานยังมีการซื้อทรัพย์สินถาวรในลักษณะการผ่อนซื้อทรัพย์สินที่มีมูลค่าสูง เช่น บ้าน ที่ดิน รถยนต์และรถจักรยานยนต์

ทั้งนี้ รูปแบบของการก่อหนี้และวิธีการชำระหนี้ของพนักงาน เป็นการก่อหนี้โดยการยืมสินเชื่อเพื่อขออนุมัติวงเงินกู้จากสถาบันการเงินที่ปล่อยสินเชื่อในรูปแบบของการให้วงเงินสินเชื่อส่วนบุคคลเฉพาะกิจในอัตราดอกเบี้ยต่ำ โดยรูปแบบสินเชื่อจะเป็นวงเงินในบัตรเครดิตเงินสด บัตรเครดิต เพื่อใช้ซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้า โทรศัพท์มือถือ หรือสินค้าอุปโภคบริโภคอื่นๆ เพื่อนำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีระยุทธ ตันพัฒน์อนันต์ (2557) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาภาวะหนี้สิน ของพนักงานในบริษัท ขึ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งในนิคมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี

ผลการอภิปรายวัตถุประสงค์ของการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 55 มีหนี้สินจากการผ่อนส่งสินทรัพย์ เช่น บ้านและ รถยนต์ ทั้งนี้ยังพบอีกว่ากลุ่มตัวอย่างมีการแก้ปัญหาหนี้บัตรเครดิตด้วยการใช้บริการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินด่วน และกู้ยืมกันเองหรือเล่นแชร์ และมีบางส่วนที่เข้าถึงสวัสดิการการกู้ยืมของโรงงานและสหกรณ์ของสถานประกอบการ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ควรศึกษาปัญหาและสาเหตุของการเกิดภาวะหนี้สินที่ส่งผลให้มีแนวโน้มที่จะกู้ยืมจากแหล่งกู้ยืมในอนาคต
2. ควรศึกษาปัจจัยด้านความสามารถในการชำระภาระหนี้สินในปัจจุบันของประชากรวันทำงานอื่นๆ เพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา และธิตา วานิชย์บัญชา. การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. (พิมพ์ครั้งที่ 31).

กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์สามลดา.

กรณิกา วาระวิชะนี (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการวางแผนการเงินเพื่อความมั่นคงตอนเกษียณอายุ กรณีศึกษา ลูกค้ายานยนต์รายปี สาขานนทบุรี,วารสารศิลปะการจัดการ, Journal of Art Management,ปีที่ 3 ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม 2563.

กวิณ มุสิกกา, สุขชนี เมธิโยธิน และ บรรพต วิรุณราช (2562). ได้ทำการศึกษาวิจัย แนวทางการบริหาร หนี้สินเกษตรกรไทย, สืบค้น 21 ธันวาคม 2563, จาก Journal of MCU Peace Studies Vol.7 No.1 (January-February 2019) เว็บไซต์ file:///C:/Users/Admin/Downloads/137839-Article%20Text-497289-2-10-20190306.pdf.

ชลธิชา สุวรรณพิทักษ์ และ ดร.พัฒน์ พัฒนรังสรรค์ (2560,ในวารสารบัณฑิตศึกษา ปีที่ 14 ฉบับที่ 64 มกราคม – มีนาคม 2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ของลูกหนี้สินเชื่อบุคคล ของธนาคารกสิกรไทย จำกัด มหาชน.

“คนรุ่นใหม่ ก่อหนี้ฟุ้งแรง เจนแซดแห่กู้ซื้อรถ-พีโคโน จับตาดูหนี้เสีย เจนวาย ทะลุแสนล้าน”, หนังสือพิมพ์ กรุงเทพธุรกิจออนไลน์, วันที่ 15 มิถุนายน 2563, จากเว็บไซต์ <https://www.ncb.co.th/ncb-news/%E0%>

“ฐานข้อมูลบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด” (2563). สืบค้น 21 ธันวาคม 2563 จาก เว็บไซต์ <https://www.ncb.co.th/ncb-news/%E0%>

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการปล่อยสินเชื่อของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) (2559). วิทยาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเงิน, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. สืบค้น 20 ธันวาคม 2563, จาก <http://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/2308/1/sunantha.prom.pdf>.

“ปรับโครงสร้างหนี้ สู้ภัยเศรษฐกิจจากโควิด-19”, หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจออนไลน์ <https://www.bot.or.th/covid19/Pages/content/retail/restructuring/default.aspx>

“พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525), อ่างใน สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554. จากเว็บไซต์ <http://www.nso.go.th/sites/2014/pages/>

- เพ็ญลักษณ์ เกษฎา, อีรวินทร์ ภูระธีรานรัชต์, และ อุบลวรรณ สุวรรณภูสิทธิ (2563). Journal of Management Science Research, Surindra Rajabhat University, Vol.4 No.1 January – June 2020) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการชำระหนี้ที่ค้างชำระหนี้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรรัตนบุรี จำกัด อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์.
- “สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ธนาคารแห่งประเทศไทย” (2563). สืบค้น 20 ธันวาคม 2563, จากเว็บไซต์ https://www.bot.or.th/App/BTWS_STAT/statistics/ReportPage.aspx?reportID=907&language=th.
- สุชน ทิพย์ทิพากร และ พิทักษ์ ศิริวงศ์ (2559). การศึกษาภาวะหนี้สินของพนักงานในสถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สถานประกอบการในจังหวัดนครปฐม. วารสาร Veridian E-Journal, Silpakorn University. ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2559.
- อนุรักษ์ เพชรอินทร์ (2558). ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลธนาคารยูโอบี, สืบค้น 20 ธันวาคม 2563, จาก http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2015/TU_2015_5707011580_4273_3019.pdf.